

ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ”

**КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ЕКОНОМІКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я З МЕДИЧНОЮ
СТАТИСТИКОЮ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

проф. А.Г.Шульгай

“ 27 ” червня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

**дисципліна «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»**

напрямок підготовки 1201 МЕДИЦИНА

спеціальність 7.12010005 «СТОМАТОЛОГІЯ»

факультет стоматологічний

навчальний рік 2016-2017

Розробники:

канд. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони
здоров'я з медичною статистикою Панчишин Н.Я.

канд. мед. н., доцент кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони
здоров'я з медичною статистикою Теренда Н.О.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

© _____, 2016 рік

© _____, 2017 рік

**Тернопіль
2016**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань <u>1201 Медицина</u>	Нормативна
	Спеціальність: <u>7.12010005</u> <u>Стоматологія</u>	Рік підготовки 3-й Семестр 5-й Лекції 6 год. Практичні 24 год. Лабораторні год. Самостійна робота 15 год. Індивідуальні завдання: год. Вид контролю: Залік
Загальна кількість годин – 45		
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни «*Соціальна медицина та організація охорони здоров'я*» для студентів вищих медичних навчальних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для:

- спеціальності 7.12010001 «Лікувальна справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»,
- спеціальності 7.12010003 «Медико-профілактична справа», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»,
- спеціальності 7.12010005 «Стоматологія», галузі знань 1201 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Лікар»,
- спеціальності 7.12020101 «Фармація», галузі знань 1202 «Фармація» для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» із кваліфікацією «Провізор»,
- спеціальності 6.120101 «Сестринська справа», галуз знань 1202 «Медицина», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» із кваліфікацією «Бакалавр сестри медичної»

Програма складена відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст», відповідних кваліфікацій та спеціальностей у вищих навчальних закладах МОЗ України з урахуванням освітньо-кваліфікаційної характеристики галузевого стандарту вищої освіти України з даного напрямку (наказ МОЗ України №539 від 08.07.2010 р., постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей») і робочих навчальних планів, обговорених і затверджених на засіданні Вченої Ради ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» 31.05.2016 Протокол №18 та введених в дію наказом ректора по університету № 225 від 01.06 2016 р.

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: історії медицини, соціології та медичної соціології, гігієни та екології, біостатистики, інформатики, етики, основ економічних теорій;
- б) інтегрується з цими дисциплінами та в подальшому з клінічними та гігієнічними дисциплінами;
- в) забезпечує вивчення правових, організаційних та економічних засад галузі охорони здоров'я;
- г) закладає основи вивчення організації лікувально-діагностичного процесу, а також оцінки його обсягу та якості при вивченні клінічних дисциплін;
- д) сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх лікарів з урахуванням можливого впливу на стан здоров'я населення чинників різного походження при розробці комплексних медико-соціальних заходів;
- е) конкретизує методи та засоби формування здорового способу життя;
- ж) сприяє формуванню економічного мислення, адаптованого до вимог ринкової економіки;
- з) формує навички задля розв'язання фінансово-економічних та господарських проблем медичних закладів і підприємств з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

Термін вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина та організація охорони здоров'я» здійснюється студентами на 4 та 5 курсах, в VIII - IX семестрах.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТА навчальної дисципліни "Соціальна медицина та організація охорони здоров'я" впливає із цілей освітньої-професійної програми підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначається змістом тих системних знань та умінь, котрими повинен оволодіти лікар-спеціаліст. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни, є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (блок ПН) і професійно-практичну (блок ПП) підготовку.

Вивчення соціальної медицини та організації охорони здоров'я формує у студентів достатній обсяг знань щодо організації медичного забезпечення населення в умовах функціонування сучасної системи охорони здоров'я.

Завдання предмету:

а) засвоєння теоретичних основ, сучасних принципів, закономірностей і правових засад громадського здоров'я та системи його охорони;

б) засвоєння методів визначення та аналізу основних показників громадського здоров'я у взаємозв'язку з чинниками, що на нього впливають;

в) ознайомлення з принципами оцінки організації та якості надання різних видів медичної допомоги та санітарно-епідеміологічного забезпечення благополуччя населення в умовах реформування галузі охорони здоров'я;

г) засвоєння принципів розробки заходів задля покращання здоров'я населення та окремих його контингентів;

д) формування знань з питань втрати працездатності, її видів, порядку організації експертизи працездатності та дій медичних працівників щодо конкретних ситуацій експертизи втрати працездатності;

е) ознайомлення та трактування законів і принципів менеджменту;

ж) засвоєння принципів розробки управлінських рішень, спрямованих на вдосконалення діяльності закладів охорони здоров'я.

Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей сформульовані конкретні цілі у вигляді певних знань, цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Кінцеві цілі розташовані на початку програми і передують її змісту.

У результаті вивчення дисципліни «Соціальна медицина та організація охорони здоров'я» студент повинен знати:

- визначення соціальної медицини та організації охорони здоров'я як науки та предмету викладання, її значення для практики охорони здоров'я;
- особливості трактування поняття «здоров'я», показники популяційного здоров'я;
- закономірності формування демографічної ситуації, її особливості в різних країнах;
- складові медико-соціального значення захворюваності та методи її вивчення;
- класифікацію факторів ризику, оцінку їх можливого впливу на здоров'я населення;
- правові засади сучасної охорони здоров'я;
- основні принципи та види медичної допомоги населенню, особливості медичного забезпечення різних контингентів міського та сільського населення (жінок, дітей, робітників підприємств, осіб літнього віку);
- організацію та зміст роботи медичних закладів і лікарів основних спеціальностей (сімейних, дільничних терапевтів та педіатрів, акушерів-гінекологів, геріатрів, лікарів медицини невідкладних станів, гігієністів тощо);
- принципи обов'язкового та добровільного медичного страхування;
- особливості систем управління та складових частин процесу управління

У результаті вивчення дисципліни «Соціальна медицина та організація охорони здоров'я» студент повинен вміти:

- заповнювати облікові документи для вивчення показників здоров'я населення (демографічних, захворюваності, інвалідності), діяльності основних закладів охорони здоров'я;
- визначати та здійснювати оцінку показників здоров'я, діяльності закладів охорони здоров'я із застосуванням відповідних статистичних методик, засвоєних при вивченні біостатистики;
- визначати та аналізувати показники захворюваності: загальної, інфекційної, госпіталізованої, на найважливіші соціально значущі захворювання, з тимчасовою втратою працездатності;
- оцінювати показники фізичного розвитку населення та показники інвалідності для характеристики здоров'я населення;
- аналізувати особливості формування здорового способу життя в окремих групах населення;
- інтерпретувати особливості медичної допомоги населенню;
- аналізувати доцільність впровадження різних моделей первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини;
- визначати тактику в процесі експертизи втрати працездатності (тимчасової та стійкої) із заповненням відповідних документів;
- проводити оцінку якості надання медичної допомоги;
- здійснювати розробку управлінських рішень, спрямованих на покращання здоров'я населення та оптимізацію медичної допомоги.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
 організації та економіки охорони здоров'я
 з медичною статистикою
 “ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни структурована на один розділ.

Розділ I. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А) лекції;
- Б) практичні заняття;
- В) самостійна робота студентів;
- Г) консультації.

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Практичні заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття або перед іспитом.

При вивченні дисципліни використовують адекватні методи навчання.

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ I. «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Конкретні цілі:

- оволодіти теоретичними та методичними основами біостатистики;
- знати основні методи статистичного аналізу;
- вміти оцінювати та аналізувати статистичні показники та параметри статистичних сукупностей;
- знати визначення соціальної медицини та організації охорони здоров'я як науки та предмету викладання, її значення для практики охорони здоров'я; методи соціальної медицини та можливості їх застосування при вивченні здоров'я населення та організації його медичного забезпечення;
- знати показники популяційного здоров'я; класифікацію факторів ризику; визначення демографії, її складові частини; методи вивчення захворюваності, її види;
- пояснювати медико-соціальне значення захворюваності;
- засвоїти вплив основних чинників, які визначають рівень громадського здоров'я;
- ознайомитись зі змістом основних державних цільових програм стосовно соціально важливих захворювань;
- вміти заповнювати облікові документи для вивчення природного руху населення та для реєстрації окремих видів захворюваності;
- визначати та аналізувати показники природного руху населення та захворюваності: загальної, інфекційної, важливої неепідемічної, госпіталізованої.
- знати основні принципи та види лікувально-профілактичної допомоги населенню;
- інтерпретувати сутність амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної медичної допомоги;
- знати основи та особливості лікувально-профілактичної допомоги міському та сільському населенню;
- знати основні принципи сімейної медицини (загальної практики); зміст і організацію роботи сімейного лікаря;
- знати сутність екстреної медичної допомоги; організацію та зміст роботи закладів швидкої медичної допомоги;
- знати визначення системи охорони здоров'я матері та дитини, її складових частин; засади організації медичного забезпечення жінок та дітей;
- пояснювати сутність репродуктивного здоров'я; організацію та зміст роботи пологових будинків, дитячих лікарень;
- знати види медичної експертизи; організацію медичної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності;
- характеризувати структуру санепідслужби; сутність напрямків діяльності санітарно-епідеміологічної служби;
- трактувати мету страхової медицини та головні риси цієї системи; сутність обов'язкового та добровільного медичного страхування;
- пояснювати закони та принципи управління; особливості управління в охороні здоров'я;
- вміти заповнювати основну звітно-облікову документацію лікувально-профілактичних закладів;
- визначати та аналізувати показники діяльності лікувально-профілактичних закладів.

ТЕМА 1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука. Медико-соціальні проблеми та методологія вивчення здоров'я населення. Чинники, що впливають та обумовлюють здоров'я населення. Медико-соціальна характеристика демографічних процесів. Загальні тенденції захворюваності населення. Інвалідність та фізичний розвиток як показники здоров'я населення

Соціальна медицина та організація охорони здоров'я – наука, яка вивчає закономірності громадського здоров'я та систему його охорони. Розвиток соціальної

медицини. Методи соціальної медицини: статистичні, демографічні, історичні, експериментальні, епідеміологічні, економічні, соціологічні, методи експертних оцінок, моделювання, прогнозування. Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я.

Цільові підходи до визначення поняття „здоров'я”: загальнофілософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття, його медичні показники: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності; частоти донозологічних станів. Провідні групи чинників, які впливають на показники здоров'я: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні фактори, доступність і якість медичної допомоги.

Предмет і зміст демографії. Значення демографічних даних для характеристики здоров'я населення та практики охорони здоров'я. Статика та динаміка населення. Переписи населення. Постаріння населення, його медико-соціальне значення. Показники народжуваності, загальної смертності, природного приросту. Поняття про середню очікувану тривалість життя. Смертність немовлят (малюкова), її причини. Неонатальна смертність, мертвонароджуваність, перинатальна смертність, причини.

Поняття про захворюваність, мета її вивчення. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вплив захворюваності на потреби забезпечення населення медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь. Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги та недоліки. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Розбіжності захворюваності міського та сільського населення, різних вікових і статевих груп.

Інвалідність населення. Методика вивчення та обчислення показників. Особливості інвалідності внаслідок стоматологічних захворювань.

Фізичний розвиток як показник стану здоров'я. Роль лікаря-стоматолога у вивченні та оцінці біологічного і морфо-функціонального розвитку.

ТЕМА 2. Організація та проведення статистичного дослідження.

Організація та етапи статистичного дослідження. Програми статистичного дослідження. Мета та план статистичного дослідження. Джерела статистичної інформації. Методи статистичних досліджень за часом та ступенем охоплення. Методи збирання статистичної інформації. Поняття про вибіркове дослідження. Об'єкт та одиниця спостереження. Види групувань. Види, правила побудови та заповнення статистичних таблиць.

ТЕМА 3. Відносні величини. Графічне зображення статистичних даних.

Відносні величини (інтенсивні, екстенсивні, наочності, співвідношення). Визначення, методика обчислення, значення та застосування в діяльності лікаря-стоматолога. Графічні зображення медико-біологічних даних.

ТЕМА 4. Варіаційні ряди. Середні величини.

Варіаційні ряди, їх елементи, характеристики та параметри. Середні величини в діяльності лікаря, їх види, практичне значення, методи розрахунку. Поняття варіації, мінливість параметрів сукупності, методи оцінки. Середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Поняття про закони розподілу, їх види, характеристики.

ТЕМА 5. Оцінка вірогідності результатів дослідження. Параметричні та непараметричні критерії оцінки вірогідності отриманих результатів.

Методи оцінки вірогідності медико-біологічних досліджень (параметричні). Середня похибка середньої та відносної величини, довірчий інтервал. Оцінка вірогідності різниці: критерій Ст'юдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання. Поняття про непараметричні методи оцінки достовірності статистичних даних.

ТЕМА 6. Метод стандартизації. Кореляційно-регресійний аналіз.

Метод стандартизації. Суть, значення та застосування методу для виявлення впливу різних чинників ризику на показники здоров'я населення та діяльності лікувально-профілактичних закладів.

Кореляційно-регресійний аналіз взаємозв'язків чинників і результативних ознак у медичних дослідженнях.

ТЕМА 7. Аналіз рядів динаміки.

Види рядів динаміки. Основні правила побудови та аналізу динамічних рядів при вивченні динаміки медико-біологічних явищ.

Основні показники аналізу динамічних рядів. Основні прийоми обробки динамічного ряду з метою визначення тренду. Вивчення та вимірювання сезонних коливань в рядах динаміки. Співставність динамічних рядів. Інтерполяція та екстраполяція в рядах динаміки.

Прогнозування на основі екстраполяції рядів динаміки.

ТЕМА 8. Методика обчислення та оцінка демографічних показників та показників смертності немовлят.

Предмет і зміст демографії. Значення демографічних даних для характеристики здоров'я населення та практики охорони здоров'я. Показники народжуваності, загальної смертності, природного приросту. Методика розрахунку та аналіз показників. Поняття про середню очікувану тривалість життя. Документи, які використовуються для вивчення природного руху населення.

Показники смертності немовлят (малюкової): неонатальна, рання неонатальна, постнеонатальна смертність; мертвонароджуваність, перинатальна смертність. Методики визначення показників. Типи смертності немовлят: А. В. С. Основні групи чинників, що впливають на формування рівнів малюкової смертності (біологічні, екологічні, медико-організаційні, спосіб життя).

ТЕМА 9. Методика вивчення захворюваності населення. Обчислення та оцінка показників захворюваності.

Статистика захворюваності. Поняття про епідемічний та неепідемічний типи патології. Види захворюваності, методи вивчення захворюваності, їх переваги та недоліки. Облікові та звітні документи для вивчення захворюваності, правила їх заповнення. Фактори, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення. Міжнародна статистична класифікація хвороб. Розбіжності захворюваності міського та сільського населення, різних вікових і статевих груп населення.

Вивчення захворюваності за даними звертань по медичну допомогу. Вивчення загальної захворюваності: одиниця спостереження, облікові документи, правила їх заповнення. Методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка, регіональні особливості. Динаміка показників загальної захворюваності.

ТЕМА 10. Концепція найважливіших соціально-значущих та небезпечних захворювань. Промоція стоматологічного здоров'я. Профілактика стоматологічних захворювань. Методи санітарно-просвітницької роботи в стоматології.

Медико-соціальні аспекти найважливіших захворювань. Хвороби системи кровообігу, онкологічні, нервово-психічні захворювання, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманії та токсикоманії як медико-соціальні проблеми. Провідні чинники, що впливають на ці захворювання. Динаміка основних показників. Значення комплексного підходу щодо зниження окремих видів захворюваності:

Поняття «промоція стоматологічного здоров'я» та його аспекти (загальнодержавний, громадський, біотичний тощо). Види, напрямки та рівні профілактики в стоматології (первинна, вторинна та третинна). Розділ профілактичної роботи лікаря-стоматолога. Суть санітарно-просвітницької роботи в стоматології. Індекси карієсу та гігієни порожнини рота, запального процесу ясен. Принципи, завдання та методи санітарної просвіти в стоматології.

ТЕМА 11. Державна політика в охороні здоров'я. Характеристика систем охорони здоров'я в Україні та світі. Організація лікувально-профілактичної допомоги різним контингентам населення: принципи, види, етапність, спеціалізація, провідні заклади. Стандарти та якість медичної допомоги.

Порівняльна характеристика систем охорони здоров'я в світі: державної, страхової, приватної, змішаної. Система охорони здоров'я в Україні. Зміст і напрямки реформування системи охорони здоров'я в сучасних умовах в Україні.

Принципи та організація Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної та екстреної допомоги.

Роль різних лікувально-профілактичних закладів та їх взаємодія в наданні первинної, вторинної та третинної допомоги.

Роль амбулаторно-поліклінічних закладів у лікувально-профілактичному забезпеченні населення, профілактична робота поліклінік і амбулаторій. Диспансерний метод, його принципи, етапи диспансеризації. Взаємодія поліклінік зі структурами сімейної медицини.

Система стаціонарної допомоги з урахуванням рівнів її надання. Функції сучасної лікарні. Багатопрофільні та спеціалізовані лікарні, диспансери. Забезпечення наступництва між поліклінікою та стаціонаром. Управління раціональним використанням ліжкового фонду.

Особливості медичного забезпечення сільського населення. Етапи надання медичної допомоги сільському населенню. Проблема укомплектованості медичними працівниками закладів сільської лікарської дільниці.

Особливості здоров'я жінок і дітей. Репродуктивне здоров'я, динаміка його основних показників. Заклади системи охорони материнства та дитинства.

Поняття якості та ефективності медичної допомоги, їх критерії. Стандарти якості медичної допомоги стосовно клініко-статистичних груп, нозологічних форм. Стандарти медичних технологій. Застосування клінічних протоколів. Стандарти якості в діяльності стоматологічних закладів. Значення ліцензування та акредитації медичних закладів для забезпечення належної якості медичної допомоги.

ТЕМА 12. Організація амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги міському та сільському населенню.

Завдання та розділи роботи поліклініки, її структурні підрозділи. Організація та зміст роботи дільничного терапевта, Завдання та сутність диспансерного методу, відбір контингентів для диспансерного спостереження. Види профілактичних оглядів, їх організація. Етапи диспансеризації.

Організація стаціонарної допомоги населенню, забезпеченість населення ліжками, рівні госпіталізації. Структурні підрозділи стаціонару та їх функції. Порядок направлення хворих до стаціонару. Зміст і організація роботи лікаря-ординатора та завідувача

відділення. Чинники, що впливають на раціональне використання ліжкового фонду та ефективність роботи стаціонару.

Основна обліково-звітна документація поліклініки і стаціонару; зміст і порядок її заповнення: Методика обчислення та аналіз показників діяльності поліклініки та стаціонару; розробка заходів щодо удосконалення їх діяльності.

Етапи надання медичної допомоги сільському населенню. Структура та функції закладів сільської лікарської дільниці, центральної районної лікарні (ЦРЛ), обласної лікарні.

ТЕМА 13. Екстрена медична допомога. Сімейна медицина.

Організація служби екстреної медичної допомоги (ЕМД), її заклади. Завдання станції (відділення) екстреної медичної допомоги (ЕМД) та її функції. Організація ЕМД у сільській місцевості. Взаємодія служби ЕМД з різними медичними закладами.

Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини. Роль сімейного лікаря (загальної практики) в забезпеченні медичних потреб населення. Моделі роботи сімейного лікаря. Роль лікаря-стоматолога (сімейного стоматолога) у функціонуванні інституту сімейної медицини.

ТЕМА 14. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги та лікувально-профілактичної допомоги дітям.

Завдання та зміст роботи жіночої консультації, її структурні підрозділи. Експертна оцінка організаційних елементів медичного забезпечення вагітних. Завдання, зміст роботи стаціонару пологового будинку, особливості його структури, взаємодія з жіночими консультаціями, дитячими поліклініками, будинками дитини.

Основна облікова документація пологового будинку. Методика обчислення та аналіз показників роботи жіночої консультації та пологового будинку.

Завдання та зміст роботи дитячої поліклініки, її структурні підрозділи. Профілактична та протиепідемічна робота дитячої поліклініки. Зміст і організація роботи дільничного педіатра. Сутність диспансерного спостереження за здоров'ям дітей, експертна оцінка його повноти. Основна облікова документація дитячої лікарні, методика обчислення та аналіз показників роботи дитячої лікарні. Розробка заходів удосконалення діяльності закладів охорони материнства та дитинства.

ТЕМА 15. Організація медичної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Види медичних експертиз, їх завдання. Сутність медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності. Ступені втрати працездатності. Заклади, які здійснюють експертизу тимчасової втрати працездатності. Завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності. Лікарсько-консультативна комісія (ЛКК): функції, склад, організація роботи. Види тимчасової непрацездатності, Порядок видачі та продовження листків непрацездатності при різних її видах.

Експертиза стійкої непрацездатності. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), функції, структура. Групи та категорії інвалідності. Організація реабілітації інвалідів.

Організація лікарської експертизи непрацездатності у стоматології.

ТЕМА 16. Характеристика стоматологічного здоров'я населення. Особливості організації стоматологічної допомоги різним контингентам населення. Аналіз діяльності стоматологічної служби. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організаційно-правові засади впровадження та функціонування медичного страхування населення.

Характеристика стоматологічного статусу популяції. Критерії стоматологічного здоров'я, що підлягають вимірюванню. Роль біогеохімічних провінцій та рівня

антропогенних забруднень у епідеміології стоматологічних захворювань. Облікові та звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники та індекси.

Етапність і спеціалізація стоматологічної допомоги. Організація стоматологічної допомоги міському населенню. Основні заклади, їх структура, управління. Значення стоматологічної міської (районної) поліклініки в системі медичної допомоги населенню, її завдання, функції, структура, аналіз роботи. Зміст і організація роботи лікарів-стоматологів міської (районної) поліклініки. Профілактична робота міської (районної) стоматологічної поліклініки та лікаря-стоматолога. Обласна стоматологічна поліклініка. Завдання, структура, аналіз діяльності.

Стоматологічне відділення обласної (центральної міської) багатoproфільної лікарні, основні завдання, організаційна структура. Порядок госпіталізації та виписки хворих.

Особливості організації стоматологічної допомоги сільському населенню. Виїзні форми надання стоматологічної допомоги.

Особливості організації стоматологічної допомоги промислових підприємствах.. Завдання лікарів-стоматологів при проведенні попередніх (при прийнятті на роботу), періодичних, комплексних і цільових медичних оглядів населення.

Організація стоматологічної допомоги вагітним та дітям. Дитяча стоматологічна поліклініка (відділення), функції, структура, аналіз роботи. Особливості диспансеризації дітей в стоматології.

Організація стоматологічної допомоги на засадах ліцензованої підприємницької діяльності. Поняття про медичне страхування, його мета. Учасники медичного страхування. Організаційно-правові засади впровадження різних форм медичного страхування. Особливості реалізації обов'язкового та добровільного медичного страхування, учасники реалізації його базових програм, джерела фінансування. Обов'язки страховиків і страхувальників. Права застрахованих. Види страхових ризиків. Проблеми впровадження страхової медицини в Україні.

ТЕМА 17. Організація стоматологічної допомоги населенню. Аналіз діяльності лікаря-стоматолога та стоматологічної поліклініки

Етапність, спеціалізація та особливості організації стоматологічної допомоги у місті та селі. Міська стоматологічна поліклініка (стоматологічне поліклінічне відділення, стоматологічний кабінет лікувально-профілактичних та інших закладів): структура, функції, лікувальна та профілактична робота. Функції та організаційна структура спеціалізованих стоматологічних відділень (терапевтичного, хірургічного, ортопедичного). Стаціонарна допомога стоматологічним хворим. Стоматологічне відділення обласної (центральної міської) багатoproфільної лікарні, основні завдання, організаційна структура.

Основна облікова та звітна документація стоматологічних закладів. Показники діяльності лікаря-стоматолога, стоматологічної поліклініки та стоматологічного відділення стаціонару; заходи щодо раціонального використання їх ресурсів. стоматологічної поліклініки та стоматологічного відділення стаціонару.

ТЕМА 18. Характеристика діяльності санітарно-епідеміологічної служби. Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я.

Санітарно-епідеміологічна служба в Україні, її завдання, структура. Напрямки діяльності санепідслужби. Зміст і обсяги діяльності СЕС у залежності від рівнів управління. Методи роботи лікарів-гігієністів і епідеміологів: Сутність запобіжного та поточного державного санітарно-епідеміологічного нагляду. Повноваження головних державних лікарів і інших посадових осіб державної санепідслужби.

Теоретичні основи управління. Закони, принципи та методи управління. Особливості управління в системі охорони здоров'я. Чинники, що впливають на ефективність управління охороною здоров'я: Роль менеджера в системі охорони здоров'я. Організація управління системою охорони здоров'я в Україні.

ТЕМА 19. Системи охорони здоров'я. Страхова медицина. Всесвітня організація охорони здоров'я

Сучасні моделі систем охорони здоров'я, принципи побудови, особливості фінансування. Реформування охорони здоров'я. Мета і зміст медичного страхування. Учасники. Особливості медичного страхування в окремих країнах. Проблеми впровадження страхової медицини в Україні.

Мета та завдання Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), її структура, форми діяльності Робота Європейського регіонального бюро ВООЗ та участь в ньому України.

ТЕМА 20. Виконання індивідуального завдання: (написання реферату на одну із тем, які не входять до плану аудиторних занять)

Стоматологічна захворюваність населення України та інших країн.

Сучасні форми профілактики карієсу та пародонтозу.

Сучасний погляд на проблеми організації стоматологічної допомоги населенню України.

Актуальні організаційні проблеми дитячої стоматології.

Шляхи реалізації потреб населення у стоматологічному протезуванні.

Організація стаціонарної допомоги в стоматології: потреба, обсяги, специфіка.

Організація невідкладної стоматологічної допомоги міському та сільському населенню.

Організація стоматологічної допомоги населенню в країнах світу.

Підготовка фахівців із стоматології за кордоном.

Первинна, вторинна і третинна профілактика в стоматології.

Санітарно-просвітницька лекція для дитячого колективу (приклад)

Страхова медицина і стоматологічна практика (приклад страхового випадку)

Організація роботи приватного стоматологічного кабінету

Економічні аспекти діяльності приватної стоматології (ціна і якість послуг).

Діяльність менеджера приватної стоматологічної фірми.

Рекламна листівка стоматологічного кабінету (макет).

Шляхи застосування принципів деонтології та біомедичної етики в стоматології.

Дотримання прав пацієнтів як основа безконфліктної медичної практики.

Юридична відповідальність та страховий захист лікарів-стоматологів.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійн а робота студента	ІРС
V СЕМЕСТР				
РОЗДІЛ I. «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»				
1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука. Медико-соціальні проблеми та методологія вивчення здоров'я населення. Чинники, що впливають та обумовлюють здоров'я населення. Медико-соціальна характеристика демографічних процесів. Загальні тенденції захворюваності	2	-	0,5	-

населення. Інвалідність та фізичний розвиток як показники здоров'я населення				
2. Організація та проведення статистичного дослідження.	-	2	0,5	-
3. Відносні величини. Графічне зображення статистичних даних.	-	2	0,5	-
4. Варіаційні ряди. Середні величини	-	2	0,5	-
5. Оцінка вірогідності результатів дослідження. Параметричні та непараметричні критерії оцінки вірогідності отриманих результатів.	-	2	0,5	-
6. Метод стандартизації. Кореляційно-регресійний аналіз.	-	2	0,5	-
7. Аналіз рядів динаміки.	-	2	1	-
8. Методика обчислення та оцінка демографічних показників та показників смертності немовлят.	-	2	0,5	-
9. Методика вивчення захворюваності населення. Обчислення та оцінка показників захворюваності.	-	2	0,5	-
10. Концепція найважливіших соціально-значущих та небезпечних захворювань. Промоція стоматологічного здоров'я. Профілактика стоматологічних захворювань. Методи санітарно-просвітницької роботи в стоматології.	-	-	1	-
11. Державна політика в охороні здоров'я. Характеристика систем охорони здоров'я в Україні та світі. Організація лікувально-профілактичної допомоги різним контингентам населення: принципи, види, етапність, спеціалізація, провідні заклади. Стандарти та якість медичної допомоги.	2	-	0,5	-
12. Організація амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги міському та сільському населенню.	-	2	0,5	-
13. Екстрена медична допомога. Сімейна медицина.	-	-	1	-
14. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги та лікувально-профілактичної допомоги дітям.	-	2	0,5	-
15. Організація медичної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності.	-	2	0,5	-
16. Характеристика стоматологічного здоров'я населення. Особливості організації стоматологічної допомоги різним контингентам населення. Аналіз діяльності стоматологічної служби. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організаційно-правові засади впровадження та функціонування медичного страхування населення.	2	-	1	-
17. Організація стоматологічної допомоги населенню. Аналіз діяльності лікаря-стоматолога та стоматологічної поліклініки.	-	2	1	-
18. Характеристика діяльності санітарно-епідеміологічної служби. Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я.	-	-	1	-
19. Системи охорони здоров'я. Страхова медицина. Всесвітня організація охорони здоров'я.	-	-	1	-

20. Виконання СРС	-	-	2,0	-
ВСЬОГО ГОДИН ЗА ДИСЦИПЛІНУ – 45, кредитів ECTS – 1,5	6	24	15	-

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
РОЗДІЛ I. «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»		
1	Соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука. Медико-соціальні проблеми та методологія вивчення здоров'я населення. Чинники, що впливають та обумовлюють здоров'я населення. Медико-соціальна характеристика демографічних процесів. Загальні тенденції захворюваності населення. Інвалідність та фізичний розвиток як показники здоров'я населення.	2
2	Державна політика в охороні здоров'я. Характеристика систем охорони здоров'я в Україні та світі. Організація лікувально-профілактичної допомоги різним контингентам населення: принципи, види, етапність, спеціалізація, провідні заклади. Стандарти та якість медичної допомоги.	2
3	Характеристика стоматологічного здоров'я населення. Особливості організації стоматологічної допомоги різним контингентам населення. Аналіз діяльності стоматологічної служби. Значення профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організаційно-правові засади впровадження та функціонування медичного страхування населення.	2
РАЗОМ:		6

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
РОЗДІЛ I. «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»		
1	Організація та проведення статистичного дослідження.	2
2	Відносні величини. Графічне зображення статистичних даних.	2
3	Варіаційні ряди. Середні величини	2
4	Оцінка вірогідності результатів дослідження. Параметричні та непараметричні критерії оцінки вірогідності отриманих результатів.	2
5	Метод стандартизації. Кореляційно-регресійний аналіз.	2
6	Аналіз рядів динаміки.	2
7	Методика обчислення та оцінка демографічних показників та показників смертності немовлят.	2
8	Методика вивчення захворюваності населення. Обчислення та оцінка показників захворюваності.	2
9	Організація амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги міському та сільському населенню.	2

10	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги та лікувально-профілактичної допомоги дітям.	2
11	Організація медичної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності.	2
12	Організація стоматологічної допомоги населенню. Аналіз діяльності лікаря-стоматолога та стоматологічної поліклініки.	2
РАЗОМ:		24

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

Номер теми	Тема	Кількість годин
РОЗДІЛ I. «СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»		
1.	Соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука. Медико-соціальні проблеми та методологія вивчення здоров'я населення. Чинники, що впливають та обумовлюють здоров'я населення. Медико-соціальна характеристика демографічних процесів. Загальні тенденції захворюваності населення. Інвалідність та фізичний розвиток як показники здоров'я населення	0,5
2.	Організація та проведення статистичного дослідження.	0,5
3.	Відносні величини. Графічне зображення статистичних даних.	0,5
4.	Варіаційні ряди. Середні величини	0,5
5.	Оцінка вірогідності результатів дослідження. Параметричні та непараметричні критерії оцінки вірогідності отриманих результатів.	0,5
6.	Метод стандартизації. Кореляційно-регресійний аналіз.	0,5
7.	Аналіз рядів динаміки.	1
8.	Методика обчислення та оцінка демографічних показників та показників смертності немовлят.	0,5
9.	Методика вивчення захворюваності населення. Обчислення та оцінка показників захворюваності.	0,5
10.	Концепція найважливіших соціально-значущих та небезпечних захворювань. Промоція стоматологічного здоров'я. Профілактика стоматологічних захворювань. Методи санітарно-просвітницької роботи в стоматології.	1
11.	Державна політика в охороні здоров'я. Характеристика систем охорони здоров'я в Україні та світі. Організація лікувально-профілактичної допомоги різним контингентам населення: принципи, види, етапність, спеціалізація, провідні заклади. Стандарти та якість медичної допомоги.	0,5
12.	Організація амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги міському та сільському населенню.	0,5
13.	Екстрена медична допомога. Сімейна медицина.	1
14.	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги та лікувально-профілактичної допомоги дітям.	0,5
15.	Організація медичної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності.	0,5
16.	Характеристика стоматологічного здоров'я населення. Особливості організації стоматологічної допомоги різним контингентам населення. Аналіз діяльності стоматологічної служби. Значення	1

	профілактики в забезпеченні стоматологічного здоров'я населення. Організаційно-правові засади впровадження та функціонування медичного страхування населення.	
17.	Організація стоматологічної допомоги населенню. Аналіз діяльності лікаря-стоматолога та стоматологічної поліклініки.	1
18.	Характеристика діяльності санітарно-епідеміологічної служби. Менеджмент та лідерство в охороні здоров'я.	1
19.	Системи охорони здоров'я. Страхова медицина. Всесвітня організація охорони здоров'я.	1
	Виконання СРС	2,0
РАЗОМ:		15

10. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

11. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

12. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

13. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ – не передбачено

**14. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ
ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (СРС):**

1. Складання кросвордів із відповідних розділів навчальної дисципліни.
2. Участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах.
3. Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни.
4. Виготовлення ламінованих таблиць з відповідних тем розділів дисципліни.
5. Підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни.

15. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю:

- тестування (усне, письмове, комп'ютерне);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.

Форми контролю:

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль – контроль самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до

конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу (підрозділу) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування та/або усної співбесіди та/або виконання структурованих завдань. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та засвоєння студентами практичних навичок, а також пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному – підсумковому – занятті.

Проміжний контроль - полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях за певний період. Проводиться у формі семестрового заліку на останньому практичному (семінарському) занятті в семестрі.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку, диференційованого заліку або іспиту з метою встановлення змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю враховуються результати складання задачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми.

ПРИМІТКА: Кафедра визначає форми контролю відповідно до навчального плану з дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою
170-200 балів	5 – відмінно
140-179 балів	4– добре
101-139 балів	3 – задовільно
100 балів і менше	2– незадовільно

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання поточної успішності проводиться шляхом підрахунку середнього балу поточної успішності по завершенню вивчення дисципліни. При цьому заокруглення ОЦІНКИ здійснюється за схемою: в діапазоні від 0 до 0,24 заокруглюється до меншої одиниці; в діапазоні від 0,25 до 0,74 заокруглюється до 0,5; в діапазоні від 0,75 до 0,99 заокруглюється до більшої одиниці.

Таблиця переведення 12-бальної рейтингової шкали у 200-бальну шкалу при формі підсумкового контролю залік (зараховано):

12-бальна	200-бальна		12-бальна	200-бальна		12-бальна	200-бальна
4	116		6,9	146		9,8	176
4,1	117		7	147		9,9	177
4,2	118		7,1	148		10	179
4,3	119		7,2	149		10,1	180
4,4	120		7,3	150		10,2	181
4,5	121		7,4	151		10,3	182
4,6	122		7,5	152		10,4	183
4,7	123		7,6	153		10,5	184
4,8	124		7,7	154		10,6	185
4,9	125		7,8	155		10,7	186
5	126		7,9	156		10,8	187
5,1	127		8	158		10,9	188
5,2	128		8,1	159		11	189
5,3	129		8,2	160		11,1	190
5,4	130		8,3	161		11,2	191
5,5	131		8,4	162		11,3	192
5,6	132		8,5	163		11,4	193
5,7	133		8,6	164		11,5	194
5,8	134		8,7	165		11,6	195
5,9	135		8,8	166		11,7	196
6	137		8,9	167		11,8	197
6,1	138		9	168		11,9	198
6,2	139		9,1	169		12	200
6,3	140		9,2	170			
6,4	141		9,3	171			
6,5	142		9,4	172			
6,6	143		9,5	173			
6,7	144		9,6	174			
6,8	145		9,7	175			

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни з додаванням балів за індивідуальну роботу студента (ІРС), становить 200 балів.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я

з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

Г.С. Сатурська

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою.

Оцінка за практичне заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4,0 і більше балів. При цьому враховуються всі види робіт, передбачені методичною вказівкою для студентів при вивченні теми семінарського заняття.

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи, не оформив протокол.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково оформив протокол.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні, характеризує загальні питання соціальної медицини, недооформив протокол заняття.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення і понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть медичних явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, оформив протокол практичного заняття, допускаючи незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; в повному об'ємі оформив протокол практичного заняття, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні медичні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу, без помилок оформив протокол практичного заняття.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

_____ Г.С. Сатурська

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ІРС)**

Бали	Критерії оцінювання
1	ПІДБІР ДВОХ ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ ІЗ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. або ПІДБІР ДВОХ АУДІО МАТЕРІАЛІВ ІЗ РОЗДІЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.
2	ВИГОТОВЛЕННЯ ЛАМІНОВАНОЇ ТАБЛИЦІ З ВІДПОВІДНИХ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ. або ВИСТУП НА ЗАСІДАННІ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА.
3	УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ. або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ ПУБЛІКАЦІЇ ТЕЗ.
4	СКЛАДАННЯ КРОСВОРДУ, ЯКИЙ СТОСУЄТЬСЯ ПОНЯТЬ ТА ТЕРМІНІВ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. або РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ СТЕНДОВОЇ ДОПОВІДІ.
5	РОБОТА НА СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ФОРУМІ У ВИГЛЯДІ УСНОЇ ДОПОВІДІ.
6	ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У СТУДЕНТСЬКІЙ ОЛІМПІАДІ З ДИСЦИПЛІНИ. або ПРИЗОВЕ МІСЦЕ ЗА УЧАСТЬ У РОБОТІ НАУКОВОГО ФОРУМА.

Примітка: якщо студент приймає участь у двох і більше видах індивідуальної роботи, йому зараховуються бали лише за один вид роботи на його вибір.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою
“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

Г.С. Сатурська

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
0	Виставляється, коли студент виявляє повне незнання змісту виконання роботи.
1 - 3	Виставляється, коли студент частково виявляє знання змісту виконання роботи.
4 - 6	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується у методиці виконання роботи, виконав її в неповному обсязі, допускаючи грубі помилки під час проведення досліджень.
7 - 9	Виставляється студенту, коли він самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10 - 12	Виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.

Примітка: за недооформлені протоколи практичних занять з дисципліни від загальної кількості балів за практичне завдання віднімається 3,0 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення медичних понять недостатні, характеризує загальні ознаки медичних об'єктів.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення медичних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть медичних явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу студента.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні медичні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять.

Схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини,
організації та економіки охорони здоров'я
з медичною статистикою

“ 18 ” травня 2016 року, протокол № 10

Завідувач кафедри, доцент

Г.С. Сатурська

16. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ БАЗОВА (ОСНОВНА):

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічного факультету) / За ред. Н.Л.Кольцової, О.З.Децик. – Івано-Франківськ, 2000. – С. 7 – 18.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / Під заг. ред. Ю.В.Вороненка, В.Ф.Москаленка. – Тернопіль: “Укрмедкнига”, 2000. – 680 с.
3. Голяченко О.М. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. – Київ: ВСВ «Медицина», 2011. – 208 с.
4. Громадське здоров'я: Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / За ред. В.Ф. Москаленко. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 560 с.
5. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст. Монографія. – К.: „Книга плюс”, 2008. – 320с.
6. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я / Під ред. Ю.В.Вороненка. – Вид. друге, Тернопіль, “Укрмедкнига”, 2002. – 316 с.
7. Тестові завдання із соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики. / За ред. проф. Огнєва В.А. – Харків: «Майдан», 2005. – 304 с.
8. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів України IV рівня акредитації)/ За редакцією В.Ф. Москаленка. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.

ДОПОМІЖНА:

1. Методы изучения здоровья населения: Учебное пособие для студентов медицинских факультетов / Агарков В.И., Бутева Л.В.; Грищенко С.В. и др. – Донецк: ДонНМУ, 2011. – 106 с.
2. Практическое руководство по медицинской статистике: Учебное пособие для медицинских вузов/ Под ред. В.И. Агаркова. – Донецк: «Ноулидж» (донецкое отделение), 2011. – 276 с.
3. Біостатистика: Підручник / За заг.ред. В.Ф.Москаленка. – К., 2009. – 184 с.
4. Гайдаєв Ю.О., Корнацький В.М. Державні цільові програми покращення здоров'я народу. – Київ – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2007. – 208 с.
5. Баєва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 640 с.
6. Щорічні статистичні довідники управління охорони здоров'я Тернопільської області.
7. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення України та санітарно-епідемічну ситуацію.
8. Щорічна доповідь про результати діяльності системи охорони здоров'я України.
9. [Наказ МОЗ України від 10.08.2011 № 499 "Про деякі питання організації роботи лікарів стоматологічного профілю"](#)
10. [Проект Концепції реформування стоматологічної служби України](#)
11. [Концепція реформування охорони здоров'я Тернопільської області.](#)
12. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
13. Про затвердження Примірного переліку лабораторних досліджень, що виконуються при наданні первинної медичної допомоги населенню: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 130 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
14. Про затвердження Примірного положення про центр первинної медичної (медико-санітарної) допомоги та примірних положень про його підрозділи: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 131 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/

15. Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. –//
<http://www.euro.who.inf>

16. [Матеріали журналу «Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України».](#)

17. [Матеріали для підготовки студентів до практичних занять.](#)